СЪКРОВИЩЕ ОТ ЕЛИНИСТИЧЕСКИ МОНЕТИ В РОДОПИТЕ

Йорданка Юрукова

През 1966 г. при с. Бели дол, Кърджалийско, в местността Лозята било намерено случайно едно гърне с 56 елинистически сребърни монети.[1] Тази извънредно интересна по своето съдържание находка бе откупена за нумизматичната сбирка на Археологическия музей при БАН в София. Тя съдържа 53 тетрадрахми с Александрови типове, сечени след неговата смърт, 2 тетрадрахми на последния независим македонски владетел Персей и една тетрадрахма с тип на Лизимаховите, сечена в град Бизантион.

Прави впечатление обстоятелството, че в разглежданата от нас находка повечето тетрадрахми с Александрови типове (52 от всичко 53 на брой) са сечени в монетарниците на няколко малоазийски градове: Книдос, Фаселис, Перге и Аспеидос.

Нормално би било да се очаква в една находка с тетрадрахми на Александър Велики, намерена в югоизточния дял на Балканския полуостров, каквато е нашата, почти всички екземпляри да бъдат отсечени в местните македонски и тракийски монетарници.

Съдържанието на находката от с. Бели дол е още едно доказателство за съществуващите през елинистическата епоха търговски връзки между нашите земи и западното малоазийско крайбрежие. Наличието на такива търговски връзки и отношения през същия период се установява и от находки, открити в Мала Азия, които съдържат тетрадрахми с Александров тип, сечени в Месемврия, Одесос, Калатия, Кабиле и др. градове, намиращи се в югоизточната част на Балканския полуостров. Такива монети се намериха и в голямото съкровище от Мектепени, Фригия,[2] което бихме могли да приведем и като известен паралел на занимаващата ни находка от Кърджалийско.

В находката от с. Бели дол най-многобройни (35) са монетите, сечени в Книдос, Кария. Техен отличителен знак е триножникът, намиращ се в полето вляво и буквата В — под престола на олимпийския Зевс.

Монетите на Книдос се отличават с добрата си изработка и релефност на образите, както и с по-широкото си ядро. Тези белези в своята съвкупност определят стила на книдоските монети, коренно различен от теж-

---

[1] Т. Герасимов. Монетни съкровища, намерени в България през 1966 год — ИАИ, т. XXX, 1967, с. 187.

[2] N. Olcay, H. Seyrig. Le tresor de Mektepini en Phrygie. Paris, 1965.

кия и строг стил на монетите с типове на Александровите тетрадрахми, сечени в македонските монетарници.[3]

Смята се, че отсичането на този тип монети е станало в началото на II в. пр. н. е., или по-точно в периода 190—167 г. пр. н. е.[4]

В находката от с. Бели дол са намерени и 17 монети, сечени в памфилийските градове Аспендос, Перге и Фаселис. Характерен белег за тези монети е означаването посредством букви върху тях на годината на тяхното отсичане.

Това е известната в литературата „памфилиевска ера".

Върху монетите на Фаселис и Перге се проследяват обозначенията от 1 до 33, които образуват една непрекъсната серия и които показват, че в продължение на цели 33 години тези два града са секли датирани тетрадрахми с типове на Александровите.

Върху монетите на Аспендос тази серия е по-ограничена. Върху тях се проследяват обозначенията от 1 до 31.

Последните изследвания[5] върху монетосеченето на тези градове и по-точно върху определяне хронологическите граници на тази „памфилиевска" ера доказаха, че историческият период от 33 години, през който споменатите малоазийски градове са били свободни и са секли занимаващите ни монети, се простира от 222 г. пр. н. е. — смъртта на Птоломей III, до 188 г. пр. н. е., когато след договора в Апанея тези градове заедно с цяла Западна Памфилия били дадени на Пергамското царство.

По-краткото времетраене на монетосеченето на Аспендос, което спира в 191—190 г. или, както вече отбелязахме, две години по-рано от другите градове, се обяснява[6] с извънредно голямата сума от около 75 000 тетрадрахми, която според Полибий градът е заплатил на римляните и която сума вероятно е изчерпала неговите финансови възможности.

Въвеждането на това общо означаване на годината на отсичането върху монетите на четирите памфилийски градове — Фаселис, Перге, Аспендос и Силон (от последния град има монети в разглежданата от нас находка) показва, че между тези градове в един строго определен тридесет и тригодишен период са съществували тесни икономически, а може би и политически връзки. Напълно е допустимо даже появата на датирани тетрадрахми с Александров тип да е резултат от установяването на определени договорни отношения между тези четири малоазийски градове.

В находката от с. Бели дол се намериха седем монети, сечени в Аспендос. Техен отличителен знак са наличните букви от името на града — ΑΣ, които са разположени в полето вляво. Под тях се намират букви—означения на годината на отсичането на съответната емисия монети. Отбелязаните години са 4, 16, 18 и 23. Три монети са отсечени в една и съща година — 28 (КН) — 194—193 г. пр. н. е. При едни от тези екземпляри (табл. V, № 41) между буквите К и Н е представен рог на изобилието, а при втория

---

[3] E. Newell. Alexander hoards, Demanhur 1905; Numismatic Notes and Monographs No. 19. New York, 1923. с. 14.

[4] B. V. Head. Historia numorum. Oxford, 1911. с. 616.

[5] H. Seyrig. Monnaies hellénistiques. — Revue Numismatique, Paris, 1963, serie VI, с. 39.

[6] H. Seyrig. Цит. съч., с. 52 и сл.

(табл. V, № 42) под престола на седящия наляво Зевс е изобразен един допълнителен знак (кесия), който има формата на мапа. Сечените във Фаселис монети са също седем на брой. Техен отличителен знак е буквата Ф, която обикновено се намира в полето вляво под буквите — означения на годината на отсичането на монетата. Само при един екземпляр (табл. V, № 43) Ф е изобразена под престола на седящия наляво Зевс. От означенията на годините разбираме, че три от монетите на Фаселис са били отсечени в година 11 (IA); три в година 13 (IГ) и един в година 18 (IH). Или, с други думи, монетите на Фаселис, открити в находката от с. Бели дол, са сечени порано от тези на Аспендос, в периода 210—203 г. пр. н. е.

Монетите на Перге са най-малобройни (3). Те са сечени в година 16 (IC); 22 (KB) и 24 (KΔ).

В занимаващата ни находка има само една единствена монета с Александров тип, сечена в монетарница, намираща се на Балканския полуостров. Тази монета (табл. VI, № 53) се отличава по своя по-тежък и строг стил и по по-малкото си ядро от монетите, сечени в малоазийските градове. В полето вляво е представен типичният македонски шлем с набузници и двойна грива, който се среща изобразен върху монетите на някои от македонските царе от елинистическата епоха. Този шлем ни дава право да приемем с основание, че монетата е отсечена в някоя македонска монетарница.[7]

Под престола на Зевс е представен монограмът .

Единствената тетрадрахма с тип на Лизимаховите, открита в нашата находка, носи отличителните знаци на Бизантион: тризъбеца-атрибут на Посейдон, покровител на града, и BY — началните букви от неговото име.

Особен интерес в находката от Добри дол представляват двете тетрадрахми на последния независим македонски цар Персей (178—168), който в 168 г. пр. н. е. бива разбит в битката при Пидна от римския пълководец Луциус Емилиус Паулус. След победата над македонците, вземайки в плен Персей, римският пълководец получил при завръщането си в Рим такъв триумф, при който плененият цар и неговите двама сина следвали колесницата на триумфатора.

Поражението на Персей е намерило отражение в римската републиканска нумизматика.[8]

Тетрадрахмите на Персей се отличават с високо художествената си изработка и релефност на образа. Върху лицето им е представен образът на самия Персей с къдрава брада, правилно очертан нос и устни, високо чело и леко заострена брадичка. Художествената изработка на образа на

[7] SNG, Copenhagen, 1943 Macedionia PL 17, Nr 713.

[8] Върху опакото на денарите на Paullus Aemilius Lepidus — монетен магистрат в 55 год. пр. н. е. изобразен прав в средата Lucius Aemilius Paullus, чиято дясна ръка е протегната над трофей, отляво на когото се намира Персей със завързани на гърба ръце. Пред него се намират двамата му сина. Над трофея се чете TER. В отреза PAVLLVS (E. M. A. S y d e n h a m. The Coinage of the Roman Republic. London, 1952. Nr. 926, PL 25). Това е възпоменание за трите триумфа на L. A e m i l i u s P a u l l u s, победителя на Персей

този владетел е неоспоримо свидетелство за високо гравьорско майсторство, съчетано със забележителен портретен реализъм.

Върху опакото им — в средата на венец от дъбови листа, е представен орел с разперени крила, стъпил върху светкавица. От двете му страни се чете надпис, съдържащ титлата и името на владетеля. Над орела, под краката му и вдясно от него, има по един монограм.

В едно от малкото съчинения, посветени на монетосеченето на Персей, е съставена таблица на 18-те монограма, които се срещат върху неговите тетрадрахми.[9]

Фактически двете тетрадрахми на Персей са най-късните монети в разглежданата от нас находка. Те фактически ни определят и долната хронологическа граница на съкровището (178—168), отнасяйки го към времето на този владетел.

Наистина за нас е напълно логично да приемем, че именно през годините на сравнителното умиротворяване, последвало битката при Магнезия, е настъпило и известно съживяване на търговските връзки и отношения между градовете в Мала Азия и земите, разположени в югоизточната част на Балканския полуостров.

Отсъствието на монети с Александров тип, сечени в някои от градовете по Западното Черноморско крайбрежие — като Одесос, Месемврия или в някои градове в Тракия, като Кабиле и др., може до известна степен да очертае пътя на движение на притежателя на съкровището от Бели дол.

Преди всичко големият брой на монетите, сечени в Книдос, би могъл да ни позволи, проявявайки известна предпазливост, да приемем, че техният притежател е тръгнал именно оттам. Стигайки на Балканския полуостров при Византион, той не е навлязъл дълбоко във вътрешността на Тракия, движейки се по сухоземния път Бизантион — Ускудама (Одрин). Оттук по долината на Арда той навлиза в Източните Родопи, където фактически е била укрита и самата находка.

Разбира се, ние бихме могли да предложим тук и едно второ обяснение на начина на масовото и едновременно проникване на монетите с Александров тип, сечени от малоазийските градове до Източните Родопи. След битката при Магнезия римската войска на Манлий, натоварена с огромна плячка, минала през Тракия на път за Италия.

На няколко пъти римляните били атакувани от траките, насъсквани от Филип V, който знаел, че те ще се завърнат през Тракия и че носят със себе си голямо количество пари.[10] Едно от тези нападения било извършено от травзите — тракийско племе, населяващо Югоизточните Родопи.[11]

Напълно е възможно при тези именно нападения да са били взети в плячка и интересуващите ни малоазийски монети.

Присъствието в находката от Бели дол на тетрадрахмата с Лизимахов тип, сечена в Бизантион, както и на двете тетрадрахми на Персей не противоречи и на двете предложени обяснения.

---

[9] A. Mamroth. Die Silbermünzen des Königs Perseus. — Zeitschrift für Numismatik, XXXVIII. Band, Berlin, 1928, с. 1—28.

[10] Тит Ливий, XXIII, 40, в Извори за старата история и география на Тракия и Македония, С., 1949, с. 154—155.

[11] Пак там, с. 155.

Бизантион е град, разположен недалеко от мястото, където е намерена находката, и е напълно приемливо неговите тетрадрахми да са циркулирали навремето там.

От другас трана, добре е известно, че през разглеждания от нас исторически период — първите три десетилетия от II в. пр. н. е. — съществуването на Одриското царство, в чиито граници са влизали и източните склонове на Родопите, е било съвсем номинално. Затова е напълно естествено и обяснимо присъствието в находката на двете тетрадрахми на Персей, както и на единствената тетрадрахма с Александров тип, сечена в неизвестната македонска монетарница.

Циркулацията на македонските монети в Източните Родопи се обяснява и с това, че все пак за момента те са били смятани от местното тракийско население като едно сигурно и гарантирано платежно средство, задоволяващо нуждите на местния стоково-паричен обмен.

Двете тетрадрахми на Персей са отлично запазени, което показва, че те са били сравнително за късо време в циркулация.

Тетрадрахмите с Александров тип, сечени в малоазийските градове, са с полуизтрита повърхност. Тази констатация се отнася особено за тези, сечени в монетарницата на Книдос, и подсказва, че те са обслужвали по-продължително време парично-стоковия пазар — най-напред на пазарите в градовете, в които те са били отсечени, а след това тук — в югоизточната част на Балканския полуостров.

Напълно е вероятно укриването на съкровището от Бели дол да е станало в тежките и напрегнати моменти, последвали поражението на Македония в битката при Пидна в 168 г. пр. н. е.

Съдържанието на находката от с. Бели дол, Кърджалийско, се явява за нас едно важно доказателство за едновременната циркулация на малоазийски и македонски монети в Източните Родопи.

По този начин тази находка ни разкрива още веднъж пъстротата на паричния пазар в Тракия през епохата на елинизма.

КАТАЛОГ[12]

Книдос

1. *ΑΛΕΣ*; вл. — триножник; под престола — В;
   Д — 31 мм; 16,93 г, табл. I, *1*.
2. *ΑΛΕΣ*; вл. — триножник; под престола — В;
   Д — 30 мм; 17,05 г, табл. I, *2*.
3. *ΑΛΕΣ*; вл. — триножник; под престола — В;
   Д — 31 мм; 16,86 г, табл. I, *3*.
4. *ΑΛΕΣ*; вл. — триножник; под престола — В;
   Д — 29 мм; 16,91 г, табл. I, *4*.
5. *ΑΛΕΣ*; вл. — триножник; под престола — В;
   D — 30 мм; 17,02 г, табл. I, *5*.

[12] Понеже типовете на тетрадрахмите с Александров тип са добре известни и се повтарят, в каталога ще бъдат отбелязани само допълнителните белези на техните монетарници, теглото им и диаметъра. За улеснение в каталога името на Александър е представено в съкращение АЛΕΣ.

6. *ΑΛΕΣ*; вл.; — триножник; под престола — В;
Д —29 мм; 16,87 г, табл. I, *6*.
7. *ΑΛΕΣ*; вл. — триножник; под престола — В;
Д — 29 мм; 16,70 г, табл. I, *7*.
8. *ΑΛΕΣ*; вл. — триножник; под престола — В;
Д — 29 мм; 16,94 г, табл. I, *8*.
9. *ΑΛΕΣ*;[13] вл. — триножник; под престола — В;
Д — 30 мм; 17,06 г, табл. I, *9*.
10 *ΑΛΕΣ*; вл. — триножник; под престола — В;
Д — 30 мм; 16,73 г, табл. I, *10*.
11. *ΑΛΕΣ*; вл. — — триножник; под престола — В;
Д — 29 мм; 16,97 г, табл. II, *11*.
12. *ΑΛΕΣ*; вл. — триножник; под престола — В;
Д — 29 мм; 17,06 г, табл. II, *12*.
13. *ΑΛΕΣ*; вл. — триножник; под престола — В;
Д — 29 мм; 16,73 г, табл. II, *13*.
14. *ΑΛΕΣ*; вл. — триножник; под престола — В;
Д — 31 мм; 16,97 г, табл. II, *14*.
15. ΑΛ*ΕΣ*; вл. — триножник; под престола — В;
Д — 28 мм; 16,85 г, табл. II, *15*.
16. *ΑΛΕΣ*; вл. — триножник; под престола — В;
Д — 31 мм; 17,09 г, табл. II, *16*.
17. *ΑΔΕΣ*; вл. — триножник; под престола — В;
Д — 32 мм; 16,83 г, табл. II, *17*.
18. *ΑΛ*Ε*Σ*; вл. — триножник; под престола — В.
Д — 30 мм; 16,72 г, табл. II, *18*.
19. ΑΛΕΣ; вл. — триножник; под престола — В;
Д — 31 мм; 16,89 г, табл. II, *19*
20. *ΑΛΕΣ*; вл. — триножник; под престола — В;
Д — 28 мм; 16,63 г, табл. II, *20*.
21. *ΑΛΕΣ*; вл. — триножник; под престола — В;
Д — 30 мм; 16,99 г, табл. III, *21*.
22. *ΑΛΕΣ*; вл. — триножник; под престола — В;
Д — 28 мм; 16,75 г, табл. III, *22*.
23. *ΑΛΕΣ*; вл. триножник; под престола — В;
Д — 31 мм; 17,07 г, табл. III, *23*.
24. *ΑΛΕΣ*; вл. — триножник; под престола — В;
Д — 28 мм; 16,94 г, табл. III, *24*.
25. *ΑΛΕΣ*; вл. — триножник; под престола — В;
Д — 29 мм; 16,63 г, табл. III, *25*.
26. *ΑΛΕΣ*; вл. — триножник; под престола — В;
Д — 28 мм; 16,81 г, табл. III, *26*.
27. *ΑΛΕΣ*;[14] вл. — триножник; под престола — В;
Д — 30 мм; 17,01 г, табл. III, *27*.

---

[13] Надписът върху тази монета се намира не в полето вдясно зад фигурата на седящия Зевс, а пред него — в полето вляво.
[14] Надписът върху тази монета се намира не в полето вдясно зад фигурата на седящия Зевс а пред него — в полето вляво.

28. *ΑΛΕΣ*; вл. — триножник; под престола — В;
Д — 28 мм; 16,86 г, табл. III, *28*.
29. *ΑΛΕΣ*; вл. — триножник; под престола — В;
Д — 28 мм; 16,77 г, табл. III, *29*.
30. *ΑΛΣΣ*; вл. — триножник; под престола — В;
Д — 30 мм; 17,03 г, табл. III, *30*
31. *ΑΛΕΣ*; вл. — триножник; под престола — В;
Д — 29 мм; 16,91 г, табл. IV, *31*.
32. *ΑΛΕΣ*;[15] вл. — триножник; под престола — В;
Д — 29 мм; 16,73 г, табл. IV, *32*.
33. *ΑΛΕΣ*; вл. — триножник; под престола — В;
Д — 31 мм; 17,04 г, табл. IV, *33*.
34. *ΑΛΕΣ*; вл. — триножник; под престола — В;
Д — 31 мм; 16,89 г, табл. IV, *34*.
35. *ΑΛΕΣ*; вл. — триножник; под престола — В;
Д — 31 мм 16,94 г, табл. IV, *35*.
36. *ΑΛΕΣ*; вл. — *ΑΣ/ΚΓ*; Д — 31 мм; 16,72 г, табл. IV, *36*.
37. *ΑΛΕΣ*; вл. — *ΑΣ/ΙC* :Д — 30 мм; 16,54 г, табл. IV, *37*.
38. *ΑΛΕΣ*; вл. — *ΑΣ/ΚΗ*; под престола — кесия, която има формата
на мапа ;
Д — 28 мм; 16,80 г, табл. IV, *38*.
39. *ΑΛΕΣ*; вл. — *ΑΣ/Δ*; Д — 30 мм; 16,77 г, табл. IV, *39*.
40. *ΑΛΕΣ*; вл. — *ΑΣ/ΙΙ*; Д — 31 мм; 17,09 г, табл. IV, *40*.
41. *ΑΛΕΣ*; вл. — *ΑΣ/ΚΗ*;[16] Д — 31 мм; 16,79 г, табл. V, *41*.
42. *ΑΛΕΣ*; вл. — *ΑΣ/ΚΗ*; под престола — кесия, която има формата
на мапа; Д — 28 мм; 16,71 г, табл. V, *42*.
43. *ΑΛΕΣ*; вл. — (*I*) A; под трона — В ; 32 мм; 17,04 г, табл. V, *43*.
44. *ΑΛΕΣ*; вл. — *ΙΑ/Φ*; 32 мм; 16,90 г, табл. V, *44*.
45. *ΑΛΕΣ*; вл. — *ΙΑ/Φ*; 32 мм; 17,12 г, табл. V, *45*.
46. *ΑΛΕΣ*; вл. — *ΙΓ/Φ* 30 мм; 17,02 г, табл. V, *46*.
47. *ΑΛΕΣ*; вл. — *ΙΓ/Φ*; 29 мм; 16,59 г, табл. V, *47*.
48. *ΑΛΕΣ*; вл. — *ΙΗ/Φ*; 31 мм; 16,90 г, табл. V, *48*.
49. *ΑΛΕΣ*; вл. — *ΙΓ/Φ*; 30 мм; 16,87 г, табл. V, *49*.
50. *ΑΛΕΣ*;[17] вл. — *ΚΒ*; 30 мм; 16,62 г, табл. V, *50*.
51. *ΑΛΕΣ*; вл. — IC; 31 мм; 17,05 г, табл. VI, 51.
52. *ΑΛΕΣ*; вл. — *ΚΔ*; 31 мм; 16,88 г, табл. VI, *52*.
53. *ΑΛΕΣ*; вл. — македонски шлем с двойна грива и набузници,

под престола — ϾK

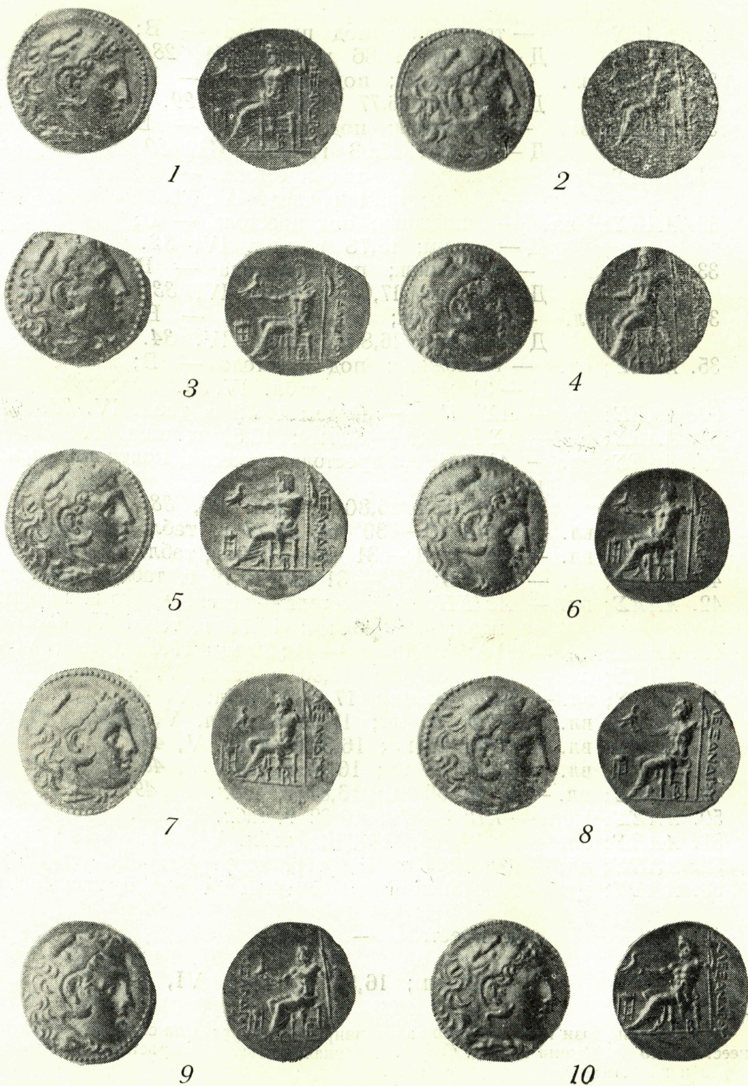
Д — 27 мм; 16,54 г, табл. VI, *53*.

---

[15] Стилът на тази монета е леко варваризиран — фигурата на седящия на трон Зевс е неестествено наклонена напред. Орелът е кацнал на върха на пръстите му. Жезълът е наведен и представен посредством точици.

[16] При този екземпляр между буквите КН, означаващи годината на отсичането на монетата, е изобразен рог на изобилието.

[17] Стилът на тази монета е също леко варваризиран. Ядрото ѝ е неправилно. Надписът — почти нечетлив.

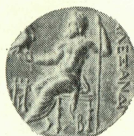
Табло I

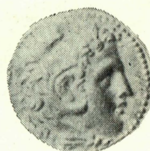

11

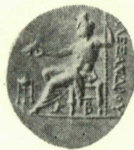

12

13

14

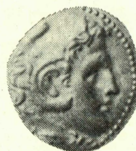
15

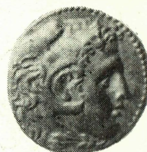

16

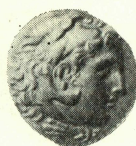

17

18

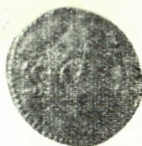
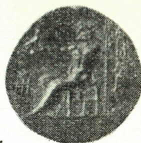

19

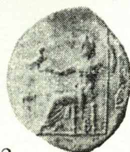

20

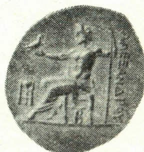
Табло II

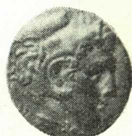
21

22

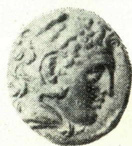
23

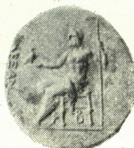

24

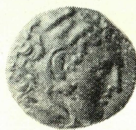
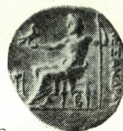

25

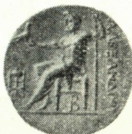

26

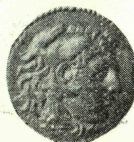
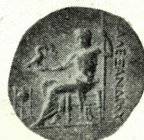
27

28

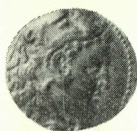

29

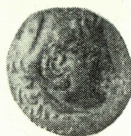

30

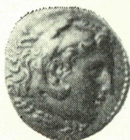
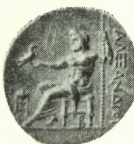
Табло III

31

32

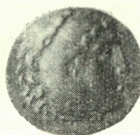

33

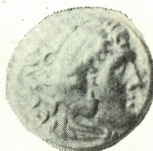
34

35

36

37

38

39

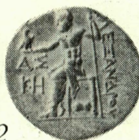

40

Табло IV

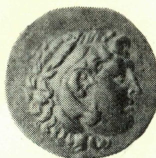

41

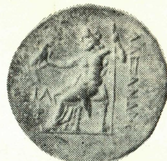
42

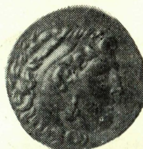
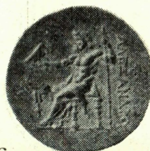

43

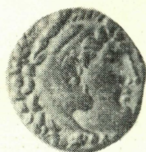

44

45

46

47

48

49

50

Табло V

51

52

53

54

55

56

Табло VI

54. ΒΑΣΙΛΕΩΣ ΛΥΣΙΜΑΧΟΥ; вл. — [monogram] под престола — ΒΥ; в отреза — тризъбец; Д — 32 мм; 16,74; табл. VI, *54*.

55. Лице — Портретен образ на Персей надясно. С къдрава коса, превързана с диадема. Малка къдрава брада.

Опако — ΒΑΣΙΛΕΩΣ ΠΕΡΣΕΩΣ
Орел с разперени крила, стъпил върху светкавица.
Венец от дъбови листа.

Над орела — монограма [monogram]

пред орела — вдясно — [monogram],
под краката на орела — А,
Отдолу под венеца — рало.
Д — 31 мм; 16,56 г; табл. VI, 55.

56. Същото; Д — 31 мм; 16, 81 г, табл. VI, 56.

КЛАД ЭЛЛИНИСТИЧЕСКИХ МОНЕТ ИЗ РОДОП

Йорданка Юрукова

(РЕЗЮМЕ)

В этой статье рассматривается коллективная находка монет, обнаруженная у села Бели дол Кырджалийского района, которая сохраняется теперь в Археологическом музее г. София. Она состоит из 56 монет, из которых 53 Александровского типа, 2 тетрадрахмы последнего независимого македонского владетеля Персея и 1 тетрадрахма типа Лизимаховых, отчеканенная в Бизантионе. Больше всего представлены монеты малоазиатских городов; из них 35 штук чеканки в Книдосе, Карии от 190 до 167 гг. и 17 штук памфилийских городов Аспидос, Перге и Фаселис.

Содержание клада из с. Бели дол является лишним доказательством одновременного хождения малоазиатских и македонских монет в области Восточных Родоп и многообразия денежнего рынка во Фракии в эпоху эллинизма.

БЪЛГАРСКА АКАДЕМИЯ НА НАУКИТЕ

Проблемна комисия за изучаване миналото, бита и културата на населението в Родопите

РОДОПСКИ СБОРНИК

ТОМ III

Под редакцията на чл.-кор. ХР. ХРИСТОВ, доц. П. Петров
и ст. н. сътр. СТР. ДИМИТРОВ

София · 1972

ИЗДАТЕЛСТВО НА БЪЛГАРСКАТА АКАДЕМИЯ НА НАУКИТЕ